

TÜRKİYE’DE MESLEKİ ve TEKNİK EĞİTİM HAKKINDA TÜSİAD GÖRÜŞ DOKÜMANI

I. Mesleki ve teknik eğitim, Türkiye için hayati öneme sahiptir.

Mesleki ve teknik eğitim bireyler, işletmeler ve toplumlar açısından çok yönlü işleve sahiptir. Birey açısından mesleki eğitim; teorik eğitim ile işyeri ortamı arasında köprü kurarak bireyi işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda donatır, istihdam edilebilirliğini sağlar ve çalışma hayatına hazırlar. Çalışma hayatının ötesinde, hayatın diğer yönlerinde de bireylerin gelişimini ve sosyal hayatta aktif vatandaşlık becerilerini destekler. İşletmeler açısından mesleki ve teknik eğitim; işletmelerin verimliliğini, performansını, rekabet yeteneğini, araştırma ve inovasyon kapasitesini güçlendirir. İş kalitesi ve çalışan motivasyonunun artırılmasında mesleki eğitimin rolü büyüktür. Toplum açısından mesleki ve teknik eğitim; ekonomik gelişme, refah, fakirliği önleme ve sosyal uyum ve sosyal içermeye açısından önemlidir. Mesleki ve teknik eğitim, dünyada genç işsizliği (15-24 yaş arası) ile mücadelede en etkili yöntemlerden biri olarak kabul edilmektedir. Mesleki ve teknik eğitim sistemi güçlü olan Almanya gibi ülkelerde genç işsizliği oranı nispeten daha düşüktür. Bunun nedeni gençlerin işgücü piyasasına uygun becerileri elde edebilmelerinin yanı sıra uygulanan “dual eğitim” sistemi sayesinde işverenlerle güçlü bir şekilde iletişim kurabiliyor olmalarıdır.¹

- 1. Son yıllarda mesleki ve teknik eğitim sisteminde reform niteliğinde yapılan düzenlemeler ve iyileştirmeler olumlu karşılanmaktadır.** Mesleki orta öğretimde eğitim süresi 4 yıla çıkarılmış, -henüz ölçme değerlendirme sistemi tam anlamıyla kurulamamış olsa da- modüler sisteme geçilmiş, müfredat gözden geçirilmiş, kamuoyunda mesleki ve teknik eğitimin önemiyle ilgili farkındalık yaratılmış ve bunun sonucunda meslek liselerindeki öğrenci sayısında artış gerçekleşmiştir. Keza, eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesine yönelik olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın koordinasyonunda “İstihdam ve Mesleki Eğitim İlişkisinin Güçlendirilmesi Eylem Planı” yayınlanmıştır. Ancak bu olumlu ve umut verici gelişmelerle birlikte, gerek orta öğretim gerekse yükseköğretimdeki meslek okullarının sorunlarının çözüldüğünü, eğitim-sanayi

¹ OECD, “Learning for Jobs” Raporu, 2010.

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No: 46 Tepebaşı 34420
İstanbul – Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi, No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara – Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
13, Avenue des Gaulois, 1040
Brussels – Belgium
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 3993
E bxloffice@tusiad.org

Washington D.C.
1250 24th Street,
N.W. Suite Nr. 300,
Washington D.C. 20037 USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.us

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 288 786 300
F +49(30) 288 786 399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, Rue de Galilée 75116
Paris – France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin
Beijing Lufthansa Centre,
Office C-319, Beijing 100016
P. R. China
T +86 (10) 6462 2066
F +86 (10) 6462 2067
E tusiad.china@euccc.com.cn

ilişkisinin sağlıklı olduğunu ve mesleki eğitimin sanayinin beklentilerini karşılayabildiğini söylemek güçtür. Örgün eğitim düzeyinde meslek eğitiminin işgücü piyasalarının ve günümüz üretim teknolojilerinin ihtiyacı olan kalitede mezun verememesi, işletmeleri mezunları istihdam etmeden önce yeniden eğitime durumunda bırakmaktadır. Bu ise, özellikle yeni üretim teknolojileri kullanan ve bunun için nitelikli eleman ihtiyacı olan küçük ve orta ölçekli işletmeler için önemli bir sorundur.² Bu nedenle, mesleki ve teknik okulların kalitesinin iyileştirilmesi, işgücü piyasasının ihtiyaçlarına uygun olarak yeniden yapılandırılmaları ve yaygınlaştırılmaları öncelikli bir konudur.

Eğitimde çağın gereklerine göre uyarlamaların yapılması her ülke için geçerli bir olgu olmakla birlikte eğitim programlarının sürekli sil baştan yapılması istikrar açısından sorgulamaları da beraberinde getirebilir. Ülkenin eğitim-öğretim programında istikrar sağlanması önem taşımaktadır.

2. Meslek liselerinin sorunları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının yoğun çalışmaları sonucu mesleki ve teknik ortaöğretime talep artmakta, fiziksel altyapı söz konusu talebi karşılamakta yetersiz kalmaktadır.³
- Mesleki ve teknik liselere ilköğretimden gelen öğrencilerin temel eğitiminde ciddi eksiklikler vardır.
- İstenilen niteliklere sahip öğretmenlerin yetiştirilmesi yetersiz kalmakta, bu gereksinim karşılanamamaktadır. Oysa öğretimin niteliğini belirleyen ana faktör “öğretmenin niteliği”dir.⁴
- Meslek seçiminde rehberlik ve danışmanlık hizmetleri yetersizdir.
- Mesleki eğitim sisteminde kızlar aleyhine eşitsizlik devam etmektedir.⁵
- Eğitim ile istihdam arasındaki ilişki zayıftır.⁶
- Mesleki ve teknik okullarla işletmeler arasında iletişim ve işbirliği eksiktir.

Orta öğretimden sonra 2 yıl süreli ön lisans eğitimi veren, üniversitelere bağlı meslek yüksekokullarında (MYO) ise kalite, verimlilik ve etkililik ile ilgili sorunlar, ortaöğretime göre daha yoğun yaşanmaktadır.

3. MYO’ların başlıca sorunları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- MYO’lara gelen öğrencilerin temel bilgi ve beceri seviyesi ile başarı düzeyi düşüktür.⁷

² ERG (Eğitim Reformu Girişimi), Türkiye’de Meslek Eğitimi Hazırlık Raporu (Taslak)”, İstanbul, 2011.

³ A.g.e.

⁴ Yüksel Kavak, “2050’ye Doğru Nüfusbilim ve Yönetim: Türkiye Eğitim Sistemine Yansımalar”, TÜSİAD-UNFPA Ortak Raporu, 2010.

⁵ Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011, s.15

⁶ “İstihdam ve Mesleki Eğitim İlişkisinin Güçlendirilmesi Eylem Planı”nda belirtilmiştir.

⁷ YÖK, “Türkiye’nin Yükseköğretim Stratejisi”, 2007, s. 85

- MYO'ların yerleşim yeri, alt yapı ve kaynak sorunu vardır.
- MYO'larda öğretim elemanları sayısal ve pedagojik açıdan yetersizdir.
- Mesleki eğitim ile işgücü piyasası veya sektör arasındaki ilişki zayıftır.
- Fakülteler tarafından verilen dikey geçiş kontenjanları yetersizdir.
- Ortaöğretimde gerçekleştirilen reform niteliğindeki değişiklikler ile ortaya konan sistem MYO'lara taşınmamıştır.

II. Mesleki ve teknik eğitime yönelik politika önerileri

1. Mesleki ve Teknik Eğitimin Kapasite ve Kalitesinin Artırılması

Mesleki ve teknik ortaöğretimde fiziksel altyapı, talebi karşılayabilecek şekilde geliştirilmelidir. 2000'lerin başından bu yana mesleki ve teknik ortaöğretimin ağırlığının artırılması önemli bir politika hedefi olarak belirlenmiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretimin niteliğinin artırılması için başta MEGEP projesi olmak üzere AB tarafından da desteklenen önemli çalışmalar yapılmış ve halen yapılmaktadır. Ayrıca özel sektör ve sivil toplum kuruluşları tarafından mesleki eğitime ilgiyi artırmaya yönelik projeler yürütülmektedir. MEB'in 2010 yılında yayınladığı genelgeye göre; 2013 yılına kadar genel liselerin bir kısmının Anadolu lisesine, geri kalanının imam-hatip liseleri dâhil olmak üzere mesleki ve teknik liselere dönüştürülmesi planlanmaktadır. Tüm bunların yanı sıra üniversiteye girişte katsayı uygulanmasındaki değişiklikler dolayısıyla mesleki ve teknik ortaöğretime artan talep, derslik başına düşen öğrenci sayısını daha da artıracaktır. Bu durumun öğrenme ve öğretme süreçlerini olumsuz biçimde etkilememesi ve mesleki ve teknik ortaöğretimle ilgili hedeflerin gerçekleştirilmesi için önlem alınması gerekmektedir.⁸ Ayrıca MEB 2010-2014 Stratejik Planı'nda ortaöğretim içerisinde mesleki ve teknik ortaöğretimin ağırlığının en az % 50'ye çıkarılması stratejik bir hedef olarak yer almaktadır. Bu alanda üzerinde durulması gereken bir nokta, ortaöğretim içerisinde mesleki ve teknik eğitimin ağırlığının artışının nasıl ve neye göre belirlendiğidir.⁹ Mesleki ve teknik ortaöğretimin şu anki yapısıyla sektörlerin talep ettiği becerileri kazandıramadığı ve işsizlik/mesleksizlik sorununun çözümüne katkıda bulunamadığı gerçeği göz önünde bulundurulduğunda, mesleki eğitimin kalitesinin artırılmasının gereği öne çıkmaktadır.

2. 21. yüzyılda eğitilmiş, becerili, meslekli işgücünün önemi daha da artmaktadır.

Bugün tüm dünyada bir yandan işsizlik artarken diğer yandan beceri açığı yaşanmaktadır. Beceri eksikliği sadece teknik becerileri değil uyum ve insanları yönetme becerilerini de içermektedir. Günümüzün iş dünyasında geçerli olan inisiyatif alma, sorumluluk üstlenme, sistemli çalışma, sorun çözme, takım çalışması gibi beceriler ile sanat ve kültür bilgisini de kapsayan toplumsal tutum ve davranışların eğitim sırasında kazandırılması önem taşımaktadır.

⁸ ERG, "Türkiye'de Meslek Eğitimi Hazırlık Raporu (Taslak)", İstanbul, 2011.

⁹ ERG, "Eğitim İzleme Raporu 2010", İstanbul

3. Mesleki eğitimde sürekli bir değişim ihtiyacı vardır.

Temel beceriler kadar bunları en iyi öğrenme şekilleri ve eğitim sistemleri de bilgi toplumunda sürekli değişmektedir. Artık insan gücü daha iyi temel eğitim almak, daha çok ve yüksek becerilere sahip olmak, çalışma hayatı boyunca birden fazla mesleğe sahip olmak ve bunlarda uzman olmak, bunun için de sürekli öğrenme alışkanlığına sahip olmak durumundadır. Bu durum meslek liselerinde ve MYO'larda eğitimin kalitesinin yükseltilmesini, daha güçlü bir örgün eğitim ve temel beceri eğitimi gerektirmektedir. Kısaca, eğitim sistemi değişen koşullara ayak uydurmak durumundadır.

4. Eğitim planlamacıların ve karar alıcıların demografik araştırmalardan yararlanarak nüfusun yapısını çalışmaları en doğru eğitim politikalarının üretilmesini ve uygulanmasını sağlayacaktır.

Bir nüfusun yapısını çalışmak, önceden belirlenmiş kriterlere göre onun kompozisyonunu çalışmak anlamına gelir. Örneğin yapılan projeksiyonlara göre gelecek 40 yıldaki (2010-2050) toplam eğitim çağı nüfusu (3-22 yaş), bir başka deyişle örgün eğitimin teorik hedef kitlesinin iki milyonun üzerinde azalacağı bir dönem başlayacak ve demografik baskı giderek azalacaktır. Bir başka deyişle, eğitim sektörü açısından bir “demografik fırsat penceresi” açılmaktadır.

Bu avantajlı dönem tüm eğitim kademelerinde; kaliteli eğitime erişimin yaygınlaşması, eğitim sisteminin modernizasyonu, eğitimin niteliğini geliştirme ve cinsiyet eşitliğinin sağlanması konularında önemli fırsatlar sunabilir. Ayrıca, eğitime katılımı ve eğitimin niteliğini geliştirme boyutlarında, Türkiye ile gelişmiş ülkeler arasındaki açıkların önemli ölçüde kapanması söz konusu olabilir. Buna karşılık, mevcut insan yetiştirme düzenindeki yetersizliklerin bu anlayış doğrultusunda giderilmesine yönelik adımların yeterince hızlı bir biçimde atılmaması ve ortaya çıkacak maliyetlerden kaçınılması uzun dönemde topluma daha yüksek maliyetler biçiminde geri dönecektir ¹⁰.

Çalışma çağındaki nüfusun (15–64 yaş grubu) artmaya devam ederek 2041 yılında 65,3 milyon ile en yüksek değerine ulaşacağı ve bu tarihten sonra azalmaya başlayacak ve böylece Demografik Fırsat Penceresi'nin ortadan kalkacağı dikkate alınmalıdır¹¹. Türkiye'nin önünde açılan bu demografik fırsat penceresinden yararlanmasının önemli koşullarından biri işgücüne katılacak gençlerin işgücü piyasalarında istihdam edilebilmesi için gerekli becerilere sahip olmasıdır.

5. Mesleki eğitim sisteminin kalitesini artırmak, sistemi işgücü piyasası şartlarına cevap veren yapıya dönüştürmek için Mesleki Eğitim ve Öğretimde Avrupa Kredi Transfer Sistemi (MKTS/ECVET)'nin geliştirilmesi ve uygulanması önemlidir.

Türkiye'de Mesleki Eğitim ve Öğretim Strateji Belgesi 2010-2013'de de belirtildiği gibi örgün, yaygın ve informal öğrenmede, Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sisteminin (AKTS/ECTS) ve Mesleki Eğitim ve Öğretim Kredi Transfer ve Biriktirme Sisteminin

¹⁰ Kavak, A.g.e.

¹¹ Hoşgör, Ş. ve Tansel, A. “2050'ye Doğru Nüfusbilim ve Yönetim: Eğitim, İşgücü, Sağlık ve Sosyal Güvenlik Sistemlerine Yansımalar”, İstanbul: UNFPA ve TÜSİAD ortak projesi, 2010.

(MKTS/ECVET) uygulanması çok yönlü avantajlar sağlayacaktır. Avrupa Yeterlilik Çerçevesi'nde 8 referans seviyesinin bir arada ele alınması gerektiğinden, AKTS ve MKTS'nin entegre edilmesi, yani bütünleşik bir yapıda olması önemlidir. Söz konusu sistemler uygulamaya geçirildiğinde beklenen faydayı göstermesi için de, özellikle mesleki eğitimde, altyapısının sağlam şekilde kurulması şarttır. Ayrıca MKTS konusunda yavaş yavaş uygulanmaya başlanan pilot çalışmalarla kazanılacak olan kredilerin ilgili kurumlarca tanınması hususundaki çalışmaların hızla hayata geçirilmesi gerekmektedir.

6. Bireylerin mevcut öğrenim çıktılarının tanınması, sertifikalandırılması ve taşınabilmesi için Ulusal Yeterlilik Çerçevesi (UYÇ)'nin bir an önce hazırlanması büyük önem taşımaktadır.

UYÇ ve Ulusal Meslek Standartlarının (UMS) hazırlanmasının koordinasyonundan sorumlu olan Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)'nın çalışmalarının hızlandırılması ve sürecin ivedilikle tamamlanması gereklidir. Yayımlanan ulusal meslek standartlarının güncelliklerini yitirmeden ortaöğretim ve yükseköğretim programlarına yansıtılması ve ulusal yeterliliklerin hazırlanarak sınav ve belgelendirme aşamasına geçilmesi önem teşkil etmektedir.

Süreç içerisinde 3. ve 4. Seviye UMS'lerin yanı sıra yükseköğretim programları için 5. ve 6. seviye UMS oluşturma çalışmalarına ayrıca önem verilmesi, bu çalışmaların hızlandırılması gereklidir. Özellikle 5. Seviye UMS'lerin hazırlanması sürecine MYO'lardaki öğretim üyeleri ile özel sektörde ilgili meslekleri bilfiil icra eden çalışanların dâhil edilmesi faydalı olacaktır. Ayrıca 6. Seviye UMS'ler için de MYK tarafından meslek odalarının görevlendirilmesi gerekmektedir.

7. Ekonomik yapı, teknoloji ve işgücü piyasaları hızla değişmektedir. Sistemin bu değişime ayak uydurarak, hantal bir yapıdan değişime çabuk cevap veren esnek bir yapıya kavuşturulması gerekir.

Bu durum mesleki eğitim sisteminde okul türlerinin ve çeşitlerinin azaltılmasını, sistemin geniş tabanlı ve tamamıyla modüler bir yapıya dönüştürülmesini gerektirmektedir. Bu nedenle, MEGEP projesi ile meslek liselerinde modüler yapı uygulamasının başlamış olması oldukça isabetlidir. Ancak bu kapsamda yapılan reform niteliğindeki değişimler, ölçme-değerlendirme ve belgelendirme sisteminin modüler sisteme göre yeniden düzenlenmemiş olması sebebiyle yarım kalmış, reform tamamlanamamıştır. Mesleki eğitimde ölçme-değerlendirme ve belgelendirme sisteminin modüler sisteme göre yeniden düzenlenerek bütünlük sağlanması önem arz etmektedir. Mesleki ortaöğretimde sınıf geçme sistemi yerine modül geçme sistemi kabul edilmeli ve uygulanmalıdır. Dolayısıyla okulun yarıda bırakılması durumunda tasdikname düzenlenmesi yerine, ileride kalınan yerden devam imkânı sağlanması adına alınan eğitim sertifikalandırılmalıdır. Ayrıca modüler sisteme uygun olarak okulların fiziksel mekânları düzenlenmeli, teknolojik donanımları tamamlanmalı ve öğretmenler için hizmet içi eğitimler sağlanmalıdır.

Ortaöğretimde öğrenci sayısını mesleki eğitim lehine artırma hedefi, mesleki eğitim ve öğretimde kalite sorununu tetiklemektedir. Birçok okulda "ikili" (sabah/öğlen grubu) eğitim yapılması mesleki eğitimde kaliteyi olumsuz etkilemektedir.

8. Mesleki eğitim sadece meslek liseleri ile sınırlı kalmamalı, genel liselerde de öğrencilere bazı temel mesleki beceriler kazandırılmalıdır.

Genel lise mezunlarının $\frac{3}{4}$ 'ü üniversiteye girememektedir. Bu mezunlar ya işgücü piyasasında mesleksizler sınıfına dâhil olmakta ya da işgücü piyasasına girememektedir. Bu nedenle, mesleki eğitimin sadece meslek liseleri ile sınırlı kalmaması, genel liselerde de öğrencilere bazı temel mesleki becerilerin kazandırılması gerekir. Bu temel becerileri alan kişilerin daha sonra mesleki eğitimle meslek sahibi olmaları daha kolay olacaktır. Bunun için genel liselere seçmeli bazı meslek dersleri konulabilir. Nitekim bugün birçok ülkede mesleki eğitim yükseköğretimde verilmekte, ancak ilk ve ortaöğretimde öğrencilere meslekler tanıtılmakta, el becerileri geliştiren bazı dersler verilmektedir. Ayrıca ortaöğretimdeki öğrencilerin ilgi duydukları alanlarda bilgi edinmeleri ve bu meslekleri tecrübe etmeleri için MYO'lardaki meslek derslerine katılımları projelendirilmelidir.

9. Hızlı değişim, toplumdaki herkesin bu değişime ayak uydurmak için temel eğitimlerinin ve becerilerinin (Türkçe, matematik, fen bilgisi vb.) güçlü olmasını gerektirmektedir.

Uluslararası Öğrenci Başarılarını Değerlendirme Programı (PISA) gibi uluslararası değerlendirmeler, Türkiye'de ilköğretim mezunlarının çoğunun sekiz yıllık temel eğitim boyunca temel Türkçe, matematik ve fen becerilerini kazanamadığını göstermektedir.¹² Özellikle meslek liselerinde Türkçe, matematik ve fen konularında müfredat güçlendirilmelidir. Ayrıca çalışma, araştırma yapma, kendini ifade etme, öğrendiklerini geliştirme, yaratıcılık gibi konularda temel bilgi ve beceri seviyesi yükseltilmeli, teknik programların müfredatında iktisadi ve idari program derslerinden ilaveler yapılmalıdır.

10. Mesleki eğitim de dâhil olmak üzere eğitimin her seviyesinde ve alanında, öğrencinin “sorgulayıcı, araştırmacı, kendini ifade edebilen” bir birey olarak yetiştirilmesi ve eğitim ve öğretim metotlarında bu yönde gereken değişikliklerin yapılması gereklidir.

Geleneksel eğitim sistemi her öğrenci için tek bir eğitim yöntemini kabul eder. Hâlbuki her birey farklıdır ve farklı şekilde öğrenir. Daha açık, öğrenci merkezli ve esas olarak “öğrenmeyi öğreten” bir eğitim sistemine geçilmelidir. Artık hayat boyunca tek bir meslek, tek bir iş, tek bir şirkette çalışma dönemi geride kalmıştır. Bireyin hayat boyu istihdam garantisi, ancak hayat boyu istihdam edilebilirliğine bağlıdır. Bu süreçte hayat boyu öğrenme önem kazanmaktadır. Hayat boyu öğrenme alışkanlığı ve becerisi ise sağlam bir temel eğitime bağlıdır. Bu nedenle mesleki eğitimde temel beceriler eğitime daha fazla ağırlık vermek gerekir. Ortaöğretimde ilk yıl tüm okullarda temel becerilere yönelik eğitim uygulamasına geçilmesi isabetli olmuştur. Bu sürenin iki yıla çıkarılması üzerinde eğitim bilimciler, sivil toplum örgütleri ve sosyal paydaşların tartışması yararlı olacaktır.

11. Mesleki ve teknik eğitimde dil öğretimi öncelikli bir konu olarak ele alınmalıdır.

Türkiye'de yabancı dil eğitimine gereken önem verilmemektedir. Her Avrupa vatandaşının kendi dili dışında en az iki Avrupa dilini konuşmasına yönelik hazırlanan

¹² ERG (Eğitim Reformu Girişimi), “PISA 2009 Sonuçlarına İlişkin Değerlendirme”, İstanbul, 2011.

AB dil politikası göz önünde tutularak, bu konu Türk Milli Eğitimi'nde öncelikli bir politika olarak ele alınmalıdır.

MEB tarafından 2011 yazında yapılan "Hizmetiçi Eğitim İhtiyacının Belirlenmesi Anketi" sonucunda İngilizce öğretmenlerinin İngilizce kursu almak istedikleri görülmüştür. Söz konusu branş öğretmenlerinin ihtiyaç duydukları hizmetiçi eğitime ulaşmaları, öğrencilerin alacağı yabancı dil eğitiminin kalitesi açısından büyük önem taşımaktadır. Ortaöğretim düzeyine gelene kadar yabancı dil eğitiminin kalitesi artırıldığı takdirde, mesleki ve teknik eğitim veren okullarda öğrencilerin mesleki yabancı dil öğrenmelerinin temeli sağlam bir şekilde atılmış olacaktır. Mesleki ve teknik eğitim veren kurumlarda mesleki yabancı dil öğretilmesi, eğitim alan kişilere istihdam edilirken avantaj sağlayacaktır.

12. Kariyer yönlendirme sistematik bir yapıya oturtulmalıdır.

Mesleki ve teknik eğitim sisteminin yeniden yapılandırılması sürecinde orta öğretimde sağlıklı bir yönlendirme yapılması büyük önem taşımaktadır. Türkiye'de mesleki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi gereklidir. AB ülkelerinde olduğu gibi yönlendirmede öğrencilerin ilgi ve becerilerini esas alan sistemlerden yararlanılarak bir yapılandırmaya geçilmesi ve bütüncül bir yaklaşım sergilenmesi, eğitim reformunun başarısını artıracaktır. Mesleki eğitimin etkinliğinin artırılmasında kız ve erkek öğrencilerin karşı cinse özgülenmiş eğitim alanlarına özendirilmesi, okulun etkili rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sağlaması, mesleki ve teknik eğitimin erkek ve kızlara yönelik ikili yapısının birleştirilmesi de yararlı olacaktır.

13. Okullarda rehberlik hizmeti etkili hale getirilmelidir.

“Rehberlik ve kariyer danışma birimi” ile “psikolojik danışma birimi” net çizgilerle birbirlerinden ayrılmalı, bu birimlerde ayrı uzmanlar istihdam edilmelidir. Yapılan çalışmalar (bu konuda yapılmış çeşitli yüksek lisans tezleri mevcuttur), rehber öğretmen başına düşen öğrenci sayısının fazlalığına işaret etmektedir. Bu sayının düşürülmesi için rehber öğretmen sayısı artırılmalıdır. Rehberlik ve kariyer danışma biriminde -bu konuda bir eğitime tabi tutulmaları kaydıyla- öğretmenlerden ve mesleki ve teknik eğitim alanından eğitimcilerden yararlanılabilir. Ayrıca, rehberlik ve kariyer yönlendirme işlemlerinde öğrencinin dersine en çok giren öğretmenlerin öğrenci ile ilgili görüşleri de dikkate alınmalıdır.

14. Mesleki eğitimde girişimcilik özendirilmelidir.

Mesleki ve teknik eğitimin temel amacı ekonominin gereksinim duyduğu nitelikli insan gücünü sağlamak olduğu kadar toplumun ihtiyaç duyduğu mesleklerde kendi işini kuracak sanatkâr/girişimci (inşaat ustası, marangoz, elektrikçi, musluk tamircisi, kuaför, bilgisayar teknisyeni, web programcısı, muhasebeci vb.) de yetiştirmektir. Meslek okulu mezunlarının “girişimci” sıfatıyla iş dünyasında yer almalarını destekleyecek mekanizmalar oluşturulmalıdır. Girişimcilik eğitimleri verilirken, sektör odaklı bakış açısı da sunulmalıdır. Diğer bir deyişle, genel bir girişimcilik eğitiminin yanı sıra kişinin girmek istediği sektöre yönelik girişimcilik eğitimi de verilmelidir. Bölgesel Kalkınma Ajansları tarafından yapılacak bölgesel analiz ve veri çalışmaları ile hangi alanlarda girişimcilere/yatırımcılara ihtiyaç bulunduğu belirlenmeli ve girişimci adayları ve kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

15. Son yıllarda kız meslek liseleri, belli toplumsal cinsiyet rollerini aşıladıkları ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini körükledikleri yönünde eleştiriler almaktadır.¹³

Kız meslek liselerindeki öğrenme-öğretme süreçlerinin ve eğitimin içeriğinin toplumsal cinsiyet eşitliği açısından sakıncaları olup olmadığı yönünde kapsamlı araştırmalar yapılarak mevcut durumun ve sorunların net bir şekilde ortaya konulması ve buna göre bu okullarla ilgili doğru politikaların uygulanması gerekmektedir.

16. MYO'lar ülkemiz mesleki eğitiminde çok önemli rol oynayabilir.

MYO'lar diploma eğitimlerinin yanında yoğun bir şekilde toplumun ve sanayinin ihtiyacı olan alanlarda mesleki eğitim vermelidir. Bu kapsamda MYO'larda öğrenci odaklı kısa süreli kurslar, danışmanlık hizmetleri ve sertifika eğitimlerinin verilebilmesi için bazı düzenlemeler yapılması ve tedbirler alınması faydalı olacaktır. Mesleki ve Teknik Eğitim Bölgeleri (METEB) içinde bulunan sanayi, ticaret ve hizmet sektörleri, Ticaret ve Sanayi Odaları ve mesleki sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde, diploma eğitimi dışında esnek ve ihtiyaca odaklı kısa süreli kurslar ve sertifika eğitim programları geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.

17. 6111 sayılı Kanunla¹⁴ MYO'lara yönelik getirilen düzenlemeler olumlu olmakla birlikte MYO'ların yapısal sorunlarını çözmek açısından yetersizdir.

Söz konusu Kanunla mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının da 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamına alınması olumludur. Böylelikle yükseköğretimdeki öğrenciler, 3308 sayılı Kanun kapsamındaki haklardan (staj ücret gibi) yararlanacaktır.

Kanunla ayrıca 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 3. maddesinde meslek yüksekokulu tanımı ve ön lisans tanımı değiştirilmiştir. Yeni düzenlemede MYO'lar “nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan, yılda 2 veya 3 dönem olmak üzere 2 yıllık eğitim-öğretim sürdüren, ön lisans derecesi veren bir yükseköğretim kurumu” olarak tanımlanmaktadır. Daha önceki toplam 4 dönem, böylelikle 6 döneme kadar çıkabilecektir. İlave 2 dönemin işletmelerde staj-beceri eğitimi şeklinde yapılması planlanmaktadır. Keza daha önceki tanımda “...ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan...” tabiri, yeni düzenlemede “...nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan...” olarak değiştirilmektedir.

18. MYO'ların sorunları çözümlenmelidir.

Yöredeki sanayileşme koşullarına uygun olmayan, ihtiyaç analizi yapılmadan kurulan MYO'lar yanlış yer seçimi ve altyapı eksikliklerinden faaliyete geçememektedir. Öncelikle bu sorunun çözülmesi ve bir çalışma yapılarak mevcut okulların gözden geçirilmesi; atıl, öğrenci bulamayan, iyileştirme imkânı olmayan kısaca ekonomik olarak

¹³ ERG, “Türkiye’de Meslek Eğitimi Hazırlık Raporu (Taslak)”, İstanbul, 2011.

¹⁴ 6111 Sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”.

ümitsiz okulların kapatılması veya başka alanlara dönüştürülmesi gerekir. Buradan sağlanacak kaynaklar diğer okulların iyileştirilmesinde de kullanılabilir. MYO'ların teknolojik araç gereç ve donanım eksikliği, laboratuvar eksikliği, kütüphane ve okuma salonları yetersizliğine çözüm bulunmalı, bu okulların kaynak sorunu çözülmeli ve üniversitelerin “üvey evladı” konumundan kurtarılmalıdır. MYO'ların idari kadroları iyileştirilmeli, eğitimci kadroları güçlendirilmeli, öğretim elemanları nicelik, nitelik ve pedagojik açıdan geliştirilmelidir. Ayrıca ön lisanstan lisansa dikey geçiş imkânları da genişletilerek daha fazla eğitim almak isteyen bireylere yollar açık olmalıdır.

19. Mesleki Eğitim ve Öğretimin İmajının ve Statüsünün Geliştirilmesi

Mesleki eğitimin cazibesinin ve itibarının artırılarak mesleki eğitimi düşük statülü bir olgu olmaktan çıkarmak gerekir. Bugünkü meslek lisesi “düşük başarılı öğrenciler”, “düşük kalitede eğitim” ve “düşük statülü işler”i çağrıştırmakta ve katsayı farklılıkları kaldırılmış olmasına rağmen halen “üniversite yolu kapalı” imajını içermektedir. Bu imajın değiştirilmesine çalışılmalıdır. Başarılı öğrencilerin meslek liselerine girmesi, bu okullarda eğitim seviyesinin yükselmesine katkı sağlayacaktır.

Mesleki eğitimin cazibesinin artırılmasına yönelik kamuoyunu bilgilendirme çalışmaları ve iletişim kampanyaları etkin kullanılmalıdır. “Meslek lisesi memleket meselesi” sloganı ile meslek lisesinde okuyan 8 bin öğrenciye burs sağlayan ve başarılı bir tanıtım kampanyası yürüten Koç Holding meslek liselerinin cazibesinin artmasına katkı sağlamıştır. MYO, çıraklık eğitimi gibi diğer mesleki eğitim sistemlerini tanıtan, teşvik eden kampanyalara da ihtiyaç vardır. Bu konuda MEB, YÖK, Üniversiteler, meslek odaları, STK'ların daha etkin rol üstlenmeleri gerekir.

MYO imajını yükseltmek için profesyonel iletişim ve tanıtım faaliyetleri hayata geçirilmelidir. MYO'ların konumlandırılması ve iletişim stratejileri belirlenmelidir. MYO mezunlarına, zorunlu askerlik hizmetinde ortaöğretim mezunlarından ayırıcı bir statü verilmesi, MYO'ların bir yüksekokul olarak algılanmalarına katkı sağlayacaktır.

Tüm bunların yanında, bir mesleğin statü ve imajının gelişebilmesi için, o alanda yetişmiş ve mezun olan öğrencilerin istihdam olanakları büyük etkindir. Bu nedenle 2011 yılında kabul edilen 6111 sayılı kanuna¹⁵ eklenen Geçici 10. Madde ile mesleki yeterlik belgesi sahiplerinin işe alınması durumunda ilk 48 ay boyunca; meslek lisesi ve MYO mezunları veya İŞKUR tarafından düzenlenen meslek kurslarını bitirenler için ise 36 ay boyunca işverenlere prim teşviki getirilmesi olumlu bir gelişmedir.¹⁶

¹⁵ 6111 Sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”.

¹⁶ “GEÇİCİ MADDE 10- 31/12/2015 tarihine kadar işe alınan her bir sigortalı için geçerli olmak üzere, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren özel sektör işverenlerince işe alınan ve fiilen çalıştırılanların; işe alındıkları tarihten önceki altı aya ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmaları, aynı döneme ilişkin işe alındıkları işyerinden bildirilen prim ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları ve bu maddede belirtilen diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinde sayılan ve 82 nci maddesi uyarınca belirlenen

Mesleki eğitim mezunlarının istihdam edilmesi hususunda işverene sağlanan teşvikler ve mesleki eğitim almış kişilere sağlanan ayrıcalıklar konusunda işvereni ve kamuoyunu bilgilendirme çalışmaları yapılması, geniş katılımlı bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi fayda sağlayacaktır. Bu konu ulusal, yerel basın ve sosyal medya dâhil her türlü medya iletişim aracının kullanılması suretiyle farklı platformlarda işlenmelidir.

20. Mesleki Teknik Eğitimde Eğitici Personelin Niteliğinin Artırılması

Eğitmcilerin iyi bir işyeri eğitimi ve pedagojik eğitim almalarının sağlanması önem arz etmektedir. Özellikle yeni teknoloji ve pedagojik gelişmeler karşısında öğretmen eğitimi düzenli ve yaygın hale getirilmelidir. Türkiye, bir bütün olarak eğitim sistemini geliştirmede anahtar öneme sahip olan nitelikli bir öğretmen kitlesi oluşturabilmek için; en iyi öğretmen adaylarını mesleğe çekmeyi, meslek öncesinde iyi yetiştirmeyi, meslekte tutmayı ve yeterli ödemeleri yapmayı başarmak zorundadır. Yine, sürekli mesleki eğitim kapsamında, öğretmenlerin hizmet içinde yetiştirilmeleri konusunda yeni yaklaşımlara gereksinim vardır. Ayrıca, mevcut öğretmenlerin, istenilen standartlara (atama için öngörülmüş nitelik, derece ve alana/branşa sahip olma) uygun olup olmadığı sürekli izlenmelidir. Türkiye öğretmen eğitimine daha fazla yatırım yapılmalıdır.¹⁷

Başta Uzmanlaştırılmış Meslek Edindirme Merkezleri (UMEM) Projesi olmak üzere çeşitli projelerle mesleki eğitim veren eğitimcilerin işgücü piyasasına uygun şekilde eğitimlerden geçirilmesi olumlu bir gelişmedir. Söz konusu projelerin yaygınlaştırılması faydalı olacaktır.

Eğitcilerin sektörde deneyim kazanmaları büyük önem taşımaktadır. Sektör deneyiminin, kariyerlerinde ilerlemelerine fayda sağlayacak şekilde teşvik edilmesi gereklidir.

21. İstihdama Uygunluğun Güçlendirilmesi

Mesleki teknik ortaöğretim okullarının programları ile MYO programları arasındaki bütünlüğün kurulması ve sanayi ile işbirliği içinde uygulamalı eğitim yapmalarının sağlanması gereklidir. Yeni meslek okullarının ve programların açılması, müfredatın güncellenmesi gibi konular; 2011 yılında tamamlanması hedeflenen il bazında işgücü piyasası ihtiyaç analizleri de dikkate alınarak, işverenlerin de katkılarıyla gerçekleştirilmelidir. Bu kapsamda, eğitim-istihdam olanakları arasındaki dengelerin iyi kurulması için İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarının sağlıklı çalışması hayati önem taşımaktadır. Ayrıca ihtiyaç analizlerinin yalnızca analizin yapıldığı tarihteki tespitler ile sınırlı kalmaması, işgücü piyasasının belirlenen ihtiyaçlarına göre geleceğe yönelik projeksiyonların da yapılması gereklidir. Müfredat işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda düzenli aralıklarla güncellenmelidir. Özellikle MYO programlarında sektör ihtiyacını karşılayacak yenilikçi modellerin uygulanabilmesi için MYO'ların ve iş dünyasının işbirliğiyle eğitim programlarının geliştirilmesi isabetli bir strateji olacaktır.

prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı, işe alındıkları tarihten itibaren İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır.

¹⁷ Kavak, A.g.e.

Eğitim-işgücü piyasasının uyumu için okullar ve işletmeler arasında birebir eşleşme sağlanmasının teşvik edilmesi yararlı olacaktır. Gerek meslek liseleri gerekse MYO'ların özel sektör kuruluşları ile işbirlikleri geliştirilmelidir. Özel sektör kuruluşları ve STK'ların mesleki eğitim konusundaki mevcut başarılı örnek uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır. Staj sistemi daha ciddi ve etkin uygulanmalıdır.

İşyerleri ve eğitim kurumları arasındaki ilişkinin işyeri eğitimlerinin ötesine geçmesi, mesleki ve teknik eğitim ortamlarının iyileştirilmesi ve eğitimcilerin niteliğinin artırılması hususlarının tamamını kapsayan yeni bir model çerçevesinde, okullar ve işletmeler arasında birebir eşleşme sağlanması teşvik edilmelidir. Bu şekilde istihdam ile eğitim arasında daha mikro düzeyde bir ilişki kurulabilecektir. İşletmelerin eğitim ortamlarının mevcut ürün ve hizmet üretim süreçlerine uygun halde iyileştirilmesi, işyerlerinde eğitici eğitimleri ve öğrenci eğitimlerinin sağlanması, her işyerinin eşleştirildiği okulun öğrencilerine staj imkânı sağlaması, okullarda yeni bölümlerin açılması, atıl kalanların kapanması konularında karar alma ve uygulama süreçlerinde görev üstlenmeleri teşvik edilmelidir.

Üniversitelerin bilgi toplumu sürecindeki payı düşünüldüğünde; özellikle MYO'lar ile KOBİ'ler arasında kurulacak ilişkilerin, yerel ve bölgesel kalkınmaya önemli katkıda bulunacağı açıktır. Üniversiteler bölgesel ve yerel teknoloji, bilgi ve inovasyon ihtiyacını karşılamaya öncelik verdikleri takdirde, MYO'ların, özellikle faaliyette oldukları bölgelerdeki KOBİ'ler ile işbirliği yapmaları büyük önem taşıyacaktır.

Mesleki ve teknik eğitimde teorik bilgi ile işyerlerinde uygulamalı eğitimin bir denge içinde sunulmasına yönelik “dual” yapı güçlendirilmelidir. Mesleki ve teknik eğitimde “dual” öğretim temeline dayalı, öğrencilerin haftanın belirli günleri işbaşında eğitim alırken, diğer günlerde meslek okullarında teorik ve atölye çalışmaları yapmalarına olanak sağlayan yapılanma yaygınlaştırılmalıdır. İşletmelerin üretim programlarını “dual” eğitime olanak sağlayacak biçimde geliştirmeleri teşvik edilmelidir. OECD ülkeleri kapsamında yapılan araştırmalara göre “dual” eğitimin genç işsizliği oranında 5 puanlık bir düşüş sağladığı bulunmuştur.¹⁸

MYO'lar ile sanayi arasında eğitim protokolleri imzalanarak hem öğrencilere bazı derslerin uzman özel sektör çalışanları tarafından verilmesi hem de öğrencilerin işyeri uygulaması yapabilmeleri sağlanmalıdır. Böylece işyerinde uygulamalı eğitim programına dahil olan öğrencilerin mezuniyet sonrasında istihdam edilme olanakları da artmaktadır.

İşletmelerde staj ve pratik beceri eğitiminin yapılması için yasal zorunluluk ve ceza yerine teşvik sistemi uygulanmalıdır. 6111 sayılı Kanunla on ve daha fazla işçi çalıştıran işletmeler beceri eğitimi zorunluluğu kapsamına alınmaktadır. 3308 sayılı yasadaki eski düzenleme, 20'den fazla işçi çalıştıran işyerlerinde beceri eğitiminin zorunlu olması şeklindedir. 2001 öncesi 50 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde

¹⁸ Lothar Funk, Cologne Institute for Business Research, IW
<http://www.eurofound.europa.eu/eiro/2004/08/feature/de0408105f.htm>

beceri eğitimi zorunluluğu söz konusu edilmiştir. 2001 yılında yürürlüğe giren 4702 sayılı Kanun ile 50 sayılı 20'ye indirilmiş ve “işçi” ibaresi “personel” olarak değiştirilmiştir. 6111 sayılı Kanunla bu sayı 10'a indirilmiştir ve Bakanlar Kurulu'na 5'e indirme yetkisi verilmiştir. Bu düzenlemenin hayata geçmesi, uygulama problemleri dolayısıyla mümkün görünmemektedir. 4702 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 10 yıl geçmiş olmasına karşın geçen bu sürede 20-50 arası personel çalıştıran işletmelerin büyük çoğunluğunda öğrencilere yönelik beceri eğitimi yapılmamaktadır. Esasen işletmelerde bu yükümlülüklerle ilişkin bir denetim de yapılmamaktadır. Bu yasanın uygulama zorluklarının neden kaynaklandığı araştırılmadan beceri eğitimi zorunluluğunun daha küçük işletmelere yaygınlaştırılmasından olumlu sonuç beklemek güçtür. Uygulama imkânı ve denetimi zor olan yasal zorunlulukların getirilmesi, yasalara ve kurallara uymama ihtimalini de maalesef artırmaktadır. İşletmelerde staj ve pratik beceri eğitiminin yaygınlaşması ve etkili yapılması için yasal zorunluluk ve ceza yerine teşvik sistemi uygulanmalıdır.

22. Mesleki ve Teknik Eğitimde Yönetim

MYO'lar genç nüfusun eğitim talebini karşılamak ve işsizliğin azaltılmasına katkıda bulunmak için kurulmuşlarsa da, öğretim kalitesi ve içeriği işverenlerin talepleriyle örtüşmemektedir. Üniversite içinde yer alan meslek yüksekokulları kurumun bütünü ile daha fazla sinerji oluşturabildiği takdirde daha iyi bir eğitim verebilir. Fakat meslek yüksekokulları üniversite dışında, bağımsız olarak da yaşayabilir. **Her bir yüksekokul kendi kurumsal kimliğini inşa edebilmeli, hizmetlerini bulundukları bölgenin işgücü piyasasının gereksinimlerine göre uyarlayabilmeli ve kurum dışındaki camia ile iş ve hizmet bağlantılarını kurabilmelidir.**¹⁹

MYO'ların yerel ihtiyaçlar doğrultusunda ve Türkiye'nin rekabet gücüne katkıda bulunacak şekilde yeniden yapılandırılması, bu kapsamda MYO'ların üniversite bünyesinden ayrılması ve özerkleştirilmesi yönünde bir düzenleme yapılması konusu da gündemdedir.²⁰ Bu konuda ABD ve İngiltere'deki MYO (community college) yapısından örnek alınabilir. Örneğin ABD ve İngiltere gibi ülkelerde, bahsi geçen MYO'lar, gençlerin ve yetişkinlerin kısa-uzun süreli mesleki eğitiminde ve hayat boyu öğrenme sürecinde temel role sahiptir. Ülkemizde de MYO'lar, işgücü piyasası ihtiyaçları doğrultusunda yörenin beceri açığını ve nitelikli insan gücü ihtiyacını giderecek kısa ve uzun süreli eğitim programlarını başarı ile uygulayabilir, işgücünün istihdam edilebilirliğini yükseltebilir. Yaşam boyu öğrenme sürecinde ve yetişkin meslek eğitiminde MYO'lar etkin olarak kullanılmalıdır. Yapılması gereken MYO'lara başta karar alıcılar olmak üzere, YÖK, üniversiteler, mülki idareler, iş dünyası ve sosyal tarafların sahip çıkması, sorunlarının çözümüne yardımcı olmasıdır.

MYO'ların iş dünyası ile yakın işbirliği içerisinde girmeleri için “Danışma Kurulu” ile MYO'lardaki her bir program için “Danışma Komitesi” kurulmasına yönelik olarak yapılan düzenleme olumludur. Söz konusu kurul ve komiteler, okullar ve

¹⁹ Jarmo Visakorpi ve diğerleri, “Türkiye’de Yükseköğretim: Eğilimler, Sorunlar ve Fırsatlar”, TÜSİAD girişimiyle Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA) tarafından hazırlanan rapor, İstanbul, 2008.

²⁰ MEB, “Türkiye’de Mesleki Eğitim ve Öğretim Strateji Belgesi 2010-2013”, 2010.

İşletmeler arasındaki sosyal diyalogu geliştirme amacına ve yeni programların bölgenin ve sanayinin ihtiyaçlarının dikkate alınarak açılmasına hizmet etmelidir.

Eylül 2011’de çıkarılan bir Kanun Hükmünde Kararname ile MEB’in merkez teşkilat yapısında bir takım yapısal değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Söz konusu değişiklikler çerçevesinde oluşturulan Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ile Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü gibi birimler büyük önem arz etmekle birlikte, bu birimlerin hali hazırdaki görevlerine bakıldığında birbirlerinden ve diğer birimlerden bağımsız olarak çalışacakları izlenimini vermektedirler. Mesleki Teknik Eğitim ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlükleri faaliyet alanı itibariyle birbirleriyle ve diğer birimlerle koordineli çalışması gereken kurumlardır. Koordinasyonu sağlayacak bir yapının oluşturulması zorunlu görülmektedir.